

COALITIEPROGRAMMA 2014-2018

GEMEENTE BERGEN (L)

COALITIE CDA – PK

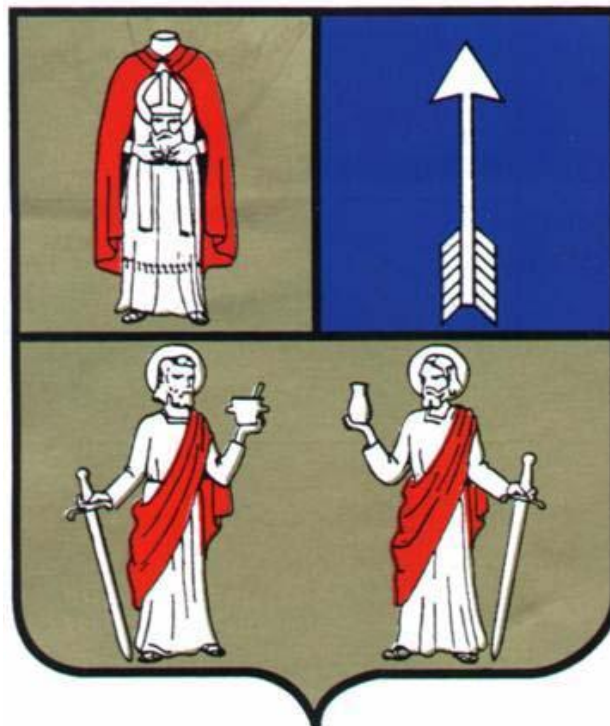
SAMEN WERKEN AAN EEN LEEFBAAR, STERK EN SOCIAAL BERGEN

Inhoudsopgave

pagina

1. Inleiding	3
2. Bergen anno 2014 / 2030	5
3. De zorg voor onze burgers	7
4. Onze gemeenschappen en haar verenigingen	10
5. Bergen werkt	13
6. Bergen en haar ruimtelijke en economische omgeving	18
7. Communiceren op transparante wijze	23
8. Het geld	25
9. Bergen en de regio	27
10. De gemeente	29

1. Inleiding

De gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 liggen achter ons. De vier politieke partijen in Bergen hebben om de gunst van de kiezer gestreden. Elke partij heeft op eigen wijze haar standpunten naar voren gebracht. De kandidaten hebben zich in de maanden daarvoor aan onze bevolking gepresenteerd.

De opkomst van deze verkiezingen lag met 50% gelukkig hoger (6%) dan bij de verkiezingen uit 2010.

Dit cijfer is nog altijd een stukje lager dan we bij diverse andere vergelijkbare gemeenten zien. Het is dus van belang om de komende raadsperiode inspanning te leveren om “de politiek dichterbij de burger” te brengen. De afgelopen raadsperiode liet zien dat de gemeentelijke communicatie niet altijd goed heeft gewerkt.

Daarnaast is het de opdracht van alle politieke partijen om naast een scherp debat op de inhoud, met respect voor elkaars mening op een transparante wijze de discussie te voeren. Een gemeentebestuur dat respect als leidraad heeft, versterkt de lokale samenleving en bouwt aan een krachtige gemeente. Een sterkere participatie van onze burgers is dan ook een belangrijk element voor de komende jaren. Niet voor niets is de verantwoordelijkheid die burgers en verenigingen nemen en gaan nemen cruciaal voor het sterk houden en maken van Bergen en daarmee haar gemeenschap. Belangrijk daarbij is dat burgers en bedrijven de gemeente als betrouwbaar ervaren. De gemeente moet gewoon doen wat zij zegt, binnen heldere beleidskaders en binnen gestelde termijnen.

Meer dan ooit is het voor de gemeente belangrijk om in samenwerking met andere gemeenten, andere overheden en stakeholders als bijvoorbeeld het bedrijfsleven, onderwijs en gezondheidszorg, ervoor te zorgen dat kennis wordt gebundeld en efficiënt inhoud wordt gegeven aan alle ontwikkelingen die de komende periode gaan spelen. We noemen daarbij onder andere de drie decentralisaties, maar ook de afspraken die regionaal en provinciaal moeten worden gemaakt op het gebied van ruimtelijke ordening. De gemeente wil daarin een betrouwbare partner zijn die ook rekening houdt met regionale-, provinciale- en nationale belangen.

In dit verband is ook van belang dat zeven gemeenten met elkaar samenwerken in een interprovinciaal- en internationaal verband. We noemen Bergen, Boxmeer, Cuijk, Gennep, Goch, Mook en Middelaar en Weeze. Het doel is om te komen tot een samenhangende agenda voor de economische ontwikkeling van deze regio. Een verbindende agenda naar gemeenten en uitnodigend richting partners. Op het kruispunt van de Noord-Zuid en de Oost-West as speelt Bergen een volwaardige rol in beide assen.

Het spreekt voor zich dat de coalitiepartners beschikken over relevante netwerken en deze maximaal zullen inzetten om (subsidie-)bronnen aan te boren om onze idealen voor Bergen te kunnen realiseren.

Het verkiezingsprogramma van het CDA, getiteld “Leefbaarheid maak je samen”, en het programma van de PK met als titel “De PK Werkt. Sterker en socialer” hebben veel raakvlakken. De ideologische startpositie is vrijwel identiek. Cruciaal is daarbij te noemen het gemeenschapsdenken. Niet de overheid of instituties zijn belangrijk, maar het sterk en leefbaar houden van de diverse kernen en daarmee haar verenigingen en burgers. Kernbegrippen zijn solidariteit, rentmeesterschap en gerechtigheid.

De titel van het nieuwe coalitieprogramma brengt dan ook het beste van beide programma samen in de leuze: “Samen Werken aan een Leefbaar, Sterk en Sociaal Bergen”.

In een 9-tal paragrafen beschrijven we kort het beleidsveld. Om vervolgens concreet aan te geven welke accenten we zetten voor de komende raadsperiode.

2. Bergen anno 2014

Algemeen

Kijk om je heen: Bergen is een schitterende gemeente. We hebben de gezamenlijke taak om dat zo te houden. We moeten zuinig zijn op ons openbare gebied. We kiezen bij de inrichting daarvan dan ook voor herkenbare kernen en een groot en prachtig buitengebied. Deze parels zijn voor onze gemeente het visitekaartje naar de toekomst toe.

Zeven kernen met een eigen karakter. In het kader van leefbaarheid is het belangrijk dat de meest essentiële voorzieningen in een dorp of kern zijn gewaarborgd: een gemeenschapsvoorziening, de mogelijkheid om er te (blijven) wonen, adequate mobiliteit en lokaal ondernemerschap. Wonen in een aantrekkelijke buurt is mogelijk als de inwoners en de gemeente er samen hun schouders onder zetten. We stimuleren inwoners daarom betrokken te zijn bij het onderhoud van groen en speeltuintjes in hun buurt. Daarnaast heeft de gemeente de taak om de openbare weg goed bij te houden.

Momenteel wordt het openbaar vervoer door de provincie opnieuw aanbesteed. Wij willen deze aanbesteding zodanig beïnvloeden dat de busverbinding Goch – Boxmeer ook over Bergen en Afferden rijdt, de lijn 83 over de N271 een half uursdienst blijft en voor de afgelegen gebieden openbaar vervoer “op maat” zorgt voor de aantakking aan de reguliere lijnen.

Begin volgend jaar is de afronding van het omvangrijke project “Mosaïque” een feit. Met moderne huisvesting en een levendig centrum met een prachtig winkel- en verblijfsgebied is Bergen volledig “bij de tijd”. De ondernemers, inwoners en toeristen beleven een dynamisch en prettig centrum. De bezoekers kunnen gratis aan de randen parkeren, het openbare gebied is voor iedereen bereikbaar en de bezoekers kunnen veilig recreëren en winkelen. En dit alles in een fraaie aankleding met groen, zitjes en terrassen.

Bergen 2030

Vorig jaar heeft de gemeenteraad unaniem de speerpunten voor Bergen richting 2030 bepaald. De thema's “Ondernemen met de natuur” en “Sociale Cohesie” kregen hierbij prioriteit. Bij de begrotingsbehandeling is voor beide speerpunten ook geld vrijgemaakt. Wij onderschrijven nogmaals deze keuze.

Onze belangrijkste kwaliteit is het bezit van de fantastische natuurlijke omgeving, met als hoogtepunt het gebied Maasduinen. Maar ook onze directe ligging aan de Maas en onze meerjarenplannen rondom het Maaspark Well zijn uniek te noemen. Bergen bezit dus volop kansen om de kwaliteiten uit te bouwen. Op die manier ligt een recreatieve landelijke status voor het grijpen. Dit kan echter alleen lukken indien (lokale) ondernemers deze handschoen oppakken. Als gemeente zullen we voorwaarden scheppen om dit te realiseren. Dat willen wij o.a. doen door de Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar onverkort verder uit te voeren.

Daarnaast beschikt de gemeente Bergen over kernen met een sterke sociale structuur die moet worden benut om burgerkracht te behouden en verder te ontwikkelen. Binnen het focuspunt Sociale Cohesie is alle ruimte om de maatschappelijke verbindingen te maken die nodig zijn om zelfsturing te vergroten, zelfredzaamheid te versterken en facilitering en ondersteuning daarvan vorm te geven.

Indien we in deze missie slagen, heeft deze opbrengst een nadrukkelijk doel: het borgen en versterken van de leefbaarheid van Bergen. Want de missie is geen doel op zich.

Samengevat:

- wij beïnvloeden de inhoud van de nieuwe concessie van het openbaar vervoer conform de door de raad aan de provincie gestuurde brief in deze;
- wij voeren de Regiovisie Bergen, Gennep, Mook en Middelaar onverkort uit en stellen daar budget voor beschikbaar;

3. De zorg voor onze burgers

De decentralisaties.

Vanaf januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdzorg (naast de bestaande taken ook gesloten jeugdzorg, de provinciale jeugdzorg, de geestelijke gezondheidszorg, de jeugdbescherming, de jeugdreclassering en de zorg voor verstandelijk gehandicapten en begeleiding).

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is onderdeel van de herinrichting van de langdurige zorg. Er gaan dan taken vanuit de AWBZ naar de gemeenten (activiteiten op het gebied van ondersteuning, begeleiding en een klein stukje persoonlijke verzorging). De bedoeling is dat iedereen zo lang mogelijk thuis blijft wonen zonder te vereenzamen. De WMO is bedoeld om burgers te ondersteunen die zelf of met behulp van hun eigen netwerk onvoldoende in staat zijn tot wonen en participeren in de eigen leefomgeving. Het terugdringen van de bureaucratie en urenverantwoording in de zorg is enorm belangrijk om de bezuinigingen in 2015 het hoofd te bieden.

Als de participatiewet in werking treedt is de gemeente verantwoordelijk voor de uitkeringsverstrekking en re-integratie van de nieuwe instroom aan niet volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jonggehandicapten, evenals voor de voorziening voor beschermd werken voor wie geen regulier werk kan verrichten. De afbouw van de huidige WSW zal de komende periode de nodige aandacht vragen.

Deze nieuwe taken zijn voor de schaal van Bergen enorm. Vandaar dat we al geruime tijd samenwerken met de regiogemeenten. De basisgegevens, die noodzakelijk zijn, ontlenen wij aan de Statistische Sociale kaart van Bergen.

Het leven van onze Bergense burgers wordt in grote mate bepaald door de sociale cohesie in de gemeenschap waar zij deel van uitmaken. Het gaat over hoe ze wonen, werken en actief betrokken zijn bij de maatschappij. Over opgroeien, naar school gaan en zelfstandig worden. Over ziek worden en het leven met een ziekte of beperking.

Als gemeente is onze insteek om via deze nieuwe taken de sociale positie te versterken van onze inwoners. Van de buurt waarin ze wonen. Maar ook het versterken van alle netwerken, instellingen, scholen, ondernemers en individuele bewoners die daaraan een bijdrage leveren. Deze versterking gebeurt bij voorkeur door laagdrempelige en preventieve inzet. De eigen kracht en verantwoordelijkheid van de inwoner is daarbij leidend. De algemene voorzieningen spelen een belangrijke rol: ze zijn breed toegankelijk, laagdrempelig, minder stigmatiserend, goedkoper en voorkomen een beroep op de duurdere (maatwerk)voorzieningen. Wij gaan ervan uit dat mensen die het betreft eerst zelf een oplossing zoeken; de gemeente levert de zorg die dan nog nodig is. Zorg op maat dus! Onze mantelzorgers spelen hierin een belangrijke rol. Zij zijn goud waard en houden de zorg betaalbaar. Voor de inwoner met een ondersteuningsvraag is het bovendien fijn om geholpen te worden door een bekende en voor de mantelzorger (ook jeugdigen) is het prettig om iets voor een naaste te betekenen. Inwoners die zich inzetten als mantelzorger mogen niet overbelast raken. De gemeente heeft de taak hen te ondersteunen. De manier waarop de gemeente hen ondersteunt, verschilt per situatie. Het is aan de inwoner en diens

mantelzorger om te bepalen welke hulp wenselijk is: een cursus, contact met lotgenoten en/of respijtzorg.

Samengevat:

- we gaan uit van de eigen kracht van mensen, ze houden zelf de regie en verantwoordelijkheid;
- mensen zorgen ook voor elkaar; mantelzorg moet worden gefaciliteerd;
- gemeente stimuleert het meedoen (participatie) van alle inwoners;
- gemeente activeert, ondersteunt en beschermt.

Op Bergense schaal gaan we dit alles in eerste instantie vormgeven via het opzetten van het één sociaal dorpssteam voor alle vragen, alle leeftijden en alle doelgroepen. Er is namelijk een ander stelsel van maatschappelijke ondersteuning nodig. In de gemeente Bergen positioneren we het sociaal dorpssteam als kern van het nieuwe systeem. De verandering gaan we met duidelijke visie op het dorpssteam en met alle betrokken partijen aansturen. Hiervoor is een kanteling in denken en doen nodig. Doel is om ondersteuning te behouden van gelijkblijvende kwaliteit met minder kosten. Het doel van het sociaal dorpssteam is enerzijds verbetering van de positie van burgers die het op eigen kracht niet redden en anderzijds het aanjagen van initiatieven uit de directe leefomgeving van de burgers waardoor in samenhang de eigen kracht wordt versterkt.

Vooraf voor onze gemeente geldt dat de zorgvoorzieningen ook buiten onze provincie moeten kunnen worden ingekocht. Rondom het Maasziekenhuis wordt een zorgstructuur geboden die voor ons belangrijk is.

Verder willen we er naar toe dat er meer algemene voorzieningen zijn (vrij toegankelijk voor iedereen, bijvoorbeeld een inloop), die ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. De wijze waarop wij de openbare ruimte inrichten bepaalt mede in hoeverre mensen in staat zijn zelfstandig te functioneren. Door het faciliteren en/of (mede)organiseren van algemene voorzieningen brengen we de kosten van maatwerkvoorzieningen omlaag. Een voorbeeld van een dergelijke algemene voorziening is de dorpsdagvoorziening. Op dit moment vinden kwetsbare inwoners van Bergen hun dagbesteding, dagopvang of begeleid werken in en buiten de gemeente. Denk aan zorgboerderijen, Pluspunt, Dichterbij, Intos, Maasduinenstaete, de Huiskamer enzovoorts. Onze opdracht is een complementaire en integrale ondersteuningsstructuur voor alle inwoners te organiseren. De bedoeling is dit zo dicht mogelijk bij de inwoners te realiseren, zodat verschillende groepen elkaar kunnen ontmoeten en mensen ook iets kunnen betekenen voor hun eigen omgeving (voor zover mogelijk). Het ideaal is dus een ontmoetingsplek voor alle inwoners.

Wij staan voor een samenleving waarin de generaties niet gescheiden van elkaar leven, maar elkaar ontmoeten en respectvol met elkaar omgaan. Zo hebben jongeren en ouderen elkaar veel te bieden. Projecten die deze verbinding versterken willen wij ondersteunen. Wij denken dan o.a. aan maatschappelijke stages en een lichte vorm van mantelzorg voor jongeren.

De opvoeding van de jongeren is primair de verantwoordelijkheid van de ouders. Dat lukt vaak heel goed, maar daar waar ouders er niet geheel in slagen moeten wij ondersteuning

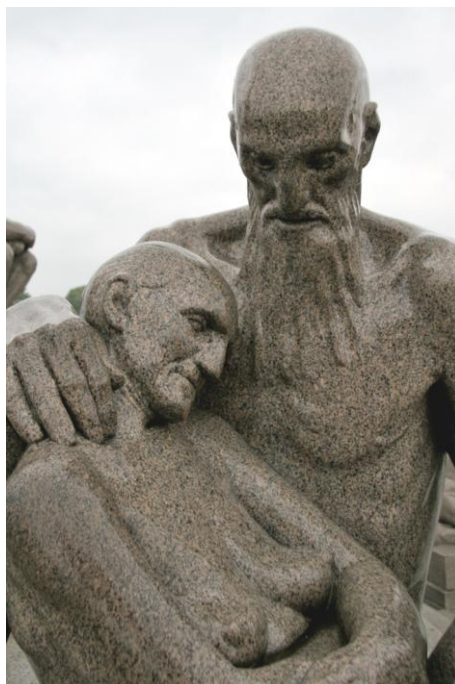

bieden. Wij zien het Centrum voor Jeugd en Gezin in de opvoedingsondersteuning als een fysieke netwerkstructuur met een heel laagdrempelig loket voor alle vragen. Ook de vorming van kindcentra op de schoollocaties draagt bij aan een goede pedagogische omgeving. De oudere jeugd moet nadrukkelijk worden betrokken bij het verenigingsleven en de ontwikkeling van de gemeente. Verenigingen spelen een hele belangrijke rol in de begeleiding van de jeugd.

Wij willen in gesprek met de jongeren in onze gemeente uit de diverse kernen; mogelijk via het oprichten van een jongerenraad. Wij moeten met hen contact leggen op die plaatsen waar zij zich thuis voelen en via de sociale media, mogelijk met de ondersteuning van een jongerenwerker.

Voor de komende raadsperiode willen we volgende zaken realiseren:

- opzetten en ontwikkelen van het sociale dorpssteam;
- ontwikkelen van meer algemene voor iedereen toegankelijke voorzieningen via bijvoorbeeld dorpsdagvoorzieningen;
- zorgarrangementen ontwikkelen waarbij mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen; maatwerk leveren;
- gedurende de eerste jaren van invoering van de decentralisaties de budgetten oormerken;
- zorgen voor toegankelijkheid van het zorgaanbod in het Land van Cuijk;
- de inrichting van de openbare ruimte toetsen op toegankelijkheid;
- fysieke bundeling van op jeugd-gerichte expertise;
- grote rol van het CJG in het sociale wijkteam;
- ontwikkeling van kindcentra op de schoollocaties;
- verbinding tussen generaties versterken;
- vergroting van de betrokkenheid van jongeren bij het gemeentelijk beleid.

4. Onze gemeenschappen en haar verenigingen

We hebben al eerder aangegeven hoe belangrijk we de leefbaarheid en onze verenigingen vinden. De term “het cement van de samenleving” is hier dus aan de orde. Gelukkig heeft onze gemeente en haar kernen een bloeiend verenigingsleven. Veel mensen zijn lid van deze verenigingen. Ze geven ontspanning en plezier, maar hebben een niet te vergeten functie: de vereniging vormt een spil in het welbehagen van het individu. De sociale contacten maken dat mensen zich thuis voelen in de kernen.

Ondanks dit gegeven, staan sommige verenigingen onder druk. Mensen hebben een druk bestaan, de combinatie werk, opvoeding, (mantel) zorg én het zijn van vrijwilliger is geen sinecure.

Ook zien we dat de verantwoordelijkheid voor het in stand houden van de verenigingen, logischerwijze, meer en meer verschuift naar de leden van de verenigingen. De gemeente is er vaak alleen nog om bepaalde voorwaarden te scheppen. Afnemende budgetten en een andere rolopvatting van de gemeente zijn hier de oorzaak van.

We vinden dit een reële ontwikkeling. Toch leggen we de verantwoordelijkheid niet eenzijdig bij de verenigingen en haar leden. Daar waar mogelijk en wenselijk kan de gemeente zorgen voor ondersteuning met kennis, met het beschikbaar stellen van informatie en indien noodzakelijk met aanvullende budgetten. De transitie naar meer zelfsturende gemeenschappen moet worden gefaciliteerd; dat kan binnen de focus op de “Sociale Cohesie”.

Onze gemeente heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in het realiseren en in stand houden van goede accommodaties in de gehele gemeente. Maatschappelijke, economische en demografische ontwikkelingen op landelijk en lokaal niveau leiden tot een herijking van het gemeentelijk accommodatiebeleid. Te denken valt aan accommodaties zoals schoolgebouwen, gymzalen en multifunctionele centra. We zoeken hierbij nadrukkelijk de samenwerking met het basisonderwijs, de dorpsraden en de gebruikers in de verschillende dorpen om het accommodatiebeleid en het proces daarbij in goede samenwerking en zorgvuldig uit te voeren.

Uitgangspunt voor het nieuwe accommodatiebeleid is het faciliteren van voldoende voorzieningen in de gemeente op korte en middellange termijn (5 tot 10 jaar). Dit dient gerealiseerd te worden vanuit de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid die iedere betrokken partij heeft:

- de burger is verantwoordelijk voor de leefbaarheid in het dorp (mensen maken zelf een leefbaar dorp);
- maatschappelijke partners acteren op hun terrein (het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de scholen enz.);
- de gemeente neemt de verantwoordelijkheid voor de (wettelijke) kerntaken die zij heeft.

De gemeente stelt zich daarbij terughoudend op en laat de initiatieven meer over aan de inwoners en maatschappelijke partners. Het is belangrijk dat de gemeente daarbij leert om “los te laten”; erop te vertrouwen dat inwoners veel zelf willen en kunnen realiseren.

De gemeente faciliteert de aanwezigheid van voldoende en kwalitatief goede voorzieningen op de schaal van de gehele gemeente. Uitgangspunt is dat we komen tot multifunctionele accommodaties voor onderwijs en kinderopvang, voor mogelijkheden tot sport, ontspanning, ontplooiing, ontmoeting en zorg voor elkaar. Om daarmee de leefbaarheid in het dorp te bevorderen.

De vorm en omvang van activiteiten en accommodaties kan per kern verschillen en hangt grotendeels af van de financiële (on)mogelijkheden in investering in combinatie met exploitatie.

De plannen rondom het Luukse 3.0 in Wellerlooi zijn inmiddels concreet en kan bij een goede onderbouwing en passend binnen het accommodatiebeleid rekenen op steun van de gemeente. In Afferden vraagt Iedershuus om noodzakelijke aanpassingen; wij willen deze zomer de uiteindelijke visie daarop zien, waarbij de oplossing gezien moet worden in samenhang met alle beschikbare accommodaties. Voor wat betreft Den Asseldonk in Nieuw Bergen vinden wij dat op korte termijn invulling moet worden gegeven aan de ombouw van het zwembad naar een multifunctionele ruimte. Den Asseldonk is nu nog lang geen gebouw van het dorp; dat moet het wel worden!

Gelet op het afnemend gebruik van sommige voorzieningen en accommodaties én de daarmee samenhangende realiseerbaarheid van de exploitatie, komt de vraag aan de orde of het clusteren van deze accommodaties in een kern, uiteindelijk voor de kern een betere oplossing biedt.

Ook zien we dat door maatschappelijke ontwikkelingen diverse schoollokalen leeg komen te staan. Dit heeft negatieve gevolgen voor de exploitatie van de scholen. Een onderzoek naar het omvormen van de schoolgebouwen tot kindcentra, waarbij zoveel mogelijk concentratie van voorzieningen gericht op kinderen van 0 – 12 jaar, is daarom gewenst.

Bij bovengenoemde ontwikkelingen spelen de dorpsraden een belangrijke rol. Zij weten als vertegenwoordigers van hun dorp immers goed wat er speelt in hun kern. De dorpsraden willen we daarom meer status geven. In onze ogen kan dit door vast te leggen waarover de kernen zelf kunnen beslissen en daarvoor een passend budget beschikbaar te stellen met zo min mogelijk knellende regels.

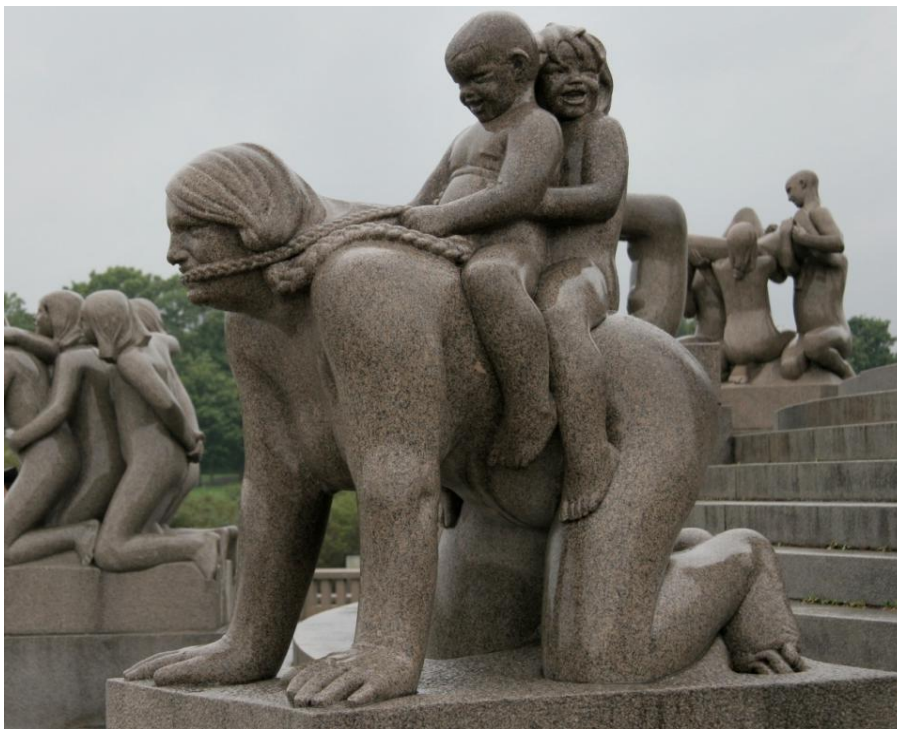
Omdat we de verenigingen zo belangrijk vinden, blijven we de verenigingen ondersteunen via subsidies. Wel willen we deze subsidie koppelen aan een maatschappelijke prestatie. Ook staan we een vereenvoudiging van het subsidiebeleid voor. Prioriteit blijven we geven aan de jeugd, de ouderen en de gehandicapten. Daarbij krijgen inwoners, die het financieel moeilijk hebben, ondersteuning om toch lid te worden of te blijven van een sport-, muziek- of culturele vereniging.

Veiligheid en leefbaarheid gaan hand in hand samen

Of het nu gaat om geluidsoverlast, inbraken of (huiselijk) geweld; wij willen dat de gemeente in de bestrijding hiervan haar verantwoordelijkheid neemt en zich daarbij ook moet richten op burgerdeelname; de sociale samenhang draagt immers bij aan het gevoel van veiligheid. De gemeente moet in overleg met inwoners per kern de prioriteiten vastleggen. Daarnaast is het belangrijk om bij de inrichting en onderhoud van de openbare ruimte (wijkontwikkeling, wegenonderhoud, openbare verlichting) veiligheidsaspecten te prioriteren.

Voor de komende raadsperiode willen we de volgende zaken realiseren:

- accommodatiebeleid ontwikkelen met aandacht voor de multifunctionaliteit en in samenspraak met inwoners, gebruikers en maatschappelijke partners;
- investeren in gemeenschapsvoorzieningen in Wellerlooi en Afferden;
- uitvoering door Optisport van de ombouw van het zwembad naar multifunctionele ruimte;
- het subsidiebeleid koppelen aan maatschappelijke prestaties en dit beleid vereenvoudigen;
- fusies van verenigingen op eigen initiatief ondersteunen;
- transitie naar zelfsturende kernen faciliteren;
- ontwikkeling van integrale kindcentra verder uitwerken;
- stimuleren van deelname aan sport en beweging en het (culturele-)verenigingsleven onder jeugd, ouderen en gehandicapten;
- vast te leggen waarover de kernen zelf kunnen beslissen en daarvoor een passend budget beschikbaar te stellen;
- verenigingen ondersteunen in het ontwikkelen van een toekomstvisie;
- veiligheidsaspecten bij de inrichting van de openbare ruimte laten prevaleren.

5. Bergen werkt

Het speerpunt “ondernemen met de natuur” is ook bedacht om onze werkgelegenheid een impuls te geven. De uitwerking hiervan moet kansen scheppen voor ondernemers. Moet zorgen voor extra banen in de recreatieve hoek. Maar ook in de andere sectoren kan dit leiden tot meer activiteit.

Op dit moment staat de werkloosheid in Nederland en Bergen weer op een hoog niveau. De te verwachten aantrekkende economie zal hopelijk een gunstig effect hebben op de werkloosheid. Reden te meer om inspanning te plegen in het vinden van werk voor een ieder.

Helaas zal er ondanks deze inspanningen niet voor iedereen betaald werk zijn. We zullen onze inspanningen dan verleggen naar het niet betaald werk. Vanuit de gedachte dat iedereen mee telt is er behoefte aan een activeringsbeleid. Vrijwilligerswerk, mantelzorg en klussen ten behoeve van de medemens zijn waardevolle activiteiten.

Voor mensen die afhankelijk zijn van een uitkering, zorgen we voor een goed minimabeleid, waarbij speciale aandacht uitgaat naar ouderen en mensen die langdurig uitkeringsgerechtigd zijn. De vorig jaar ingezette financiële bijdrage aan de Vincentiusvereniging en de voedselbank krijgt onze blijvende steun.

Binnen de decentralisaties zal de participatiewet op deze zaken inspelen. De omvorming van dit beleid (sociale werkvoorziening en het bijstandsbeleid) heeft onze aandacht en grote belangstelling. Regionale samenwerking, mede in het belang van een gezamenlijke aanpak richting werkgevers, is hierbij noodzakelijk. Bestaande instrumenten zoals leerwerkplekken, stagemogelijkheden en werkervaringsplaatsen zijn zeker nu voor de mensen zonder werk een goede opstap naar betaald werk. Dat doen we in onze eigen gemeentelijke organisatie. We spreken hier ook de lokale ondernemers op aan. Dat wel met oog voor het feit dat bestaande banen hierdoor niet in het gedrang komen.

Bergen heeft veel potentie(s). De natuurlijke parels poetsen we op en promoten we. Aan de ene kant de intensieve recreatie die de Maas biedt. Aan de andere kant de natuurlijke kwaliteit van onder andere het Nationaal Park Maasduinen, een gebied van rust en ruimte. Met de nieuwe natuur in onder andere het dal van de Heukelomse beek en de hoogwatergeul in Well kent Bergen een variatie in het landschap die zijn weerga niet kent. De kwaliteit daarvan moeten we koesteren en doorontwikkelen binnen de grenzen die nu zijn vastgelegd. De gemeente participeert in alle overlegstructuren en heeft invloed op de gewenste ontwikkelingen. Als eigenaar van veel natuurterreinen heeft de gemeente een grote verantwoordelijkheid in het behoud van de natuurlijke rijkdommen. Rijkdommen die we op een verantwoorde manier mogen inzetten om werkgelegenheid te ontwikkelen. Inwoners mogen ook zelf trots zijn op het gebied waarin ze wonen en dienen zich bewust te zijn dat ze ook een verantwoordelijkheid hebben, zorg hebben, voor het omringende landschap. De opvoeding van de jeugd vinden we hierbij heel belangrijk.

Via het genoemde speerpunt “ondernemen met de natuur” zetten we komende jaren Bergen op de kaart. Hiervoor is het nodig om een verdere uitwerking te plegen en te komen tot een activiteitenprogramma en investeringsprogramma voor de periode 2014-2018. Het budget hiervoor is bij de begroting 2014 al gereserveerd.

Bij het speerpunt “ondernemen met de natuur” zal een zwaar accent liggen op het gebied van recreatie en toerisme. Hiervoor is het van belang dat we goede condities scheppen voor de bezoekers aan onze gemeente. We denken dan aan een goed ontsloten en veilig fiets- en wandelroutenetwerk met een onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden langs de Maas. Ook een verdere promotie van ons gebied is hierbij cruciaal.

We willen twee projecten noemen die binnen dit speerpunt thuishoren en waar we erg trots op zijn.

Mosaïque in afronding.

De ombouw van het centrumgebied van Nieuw Bergen naar een toekomstbestendig hart voor de gehele gemeente Bergen is in volle gang. Afgelopen jaar is de ovonde, rotonde en de transformatie van de N271 gerealiseerd. De reacties van omwonenden en gebruikers zijn positief. Op dit moment verschuift binnen Mosaïque de focus naar de ombouw van het centrumgebied zelf.

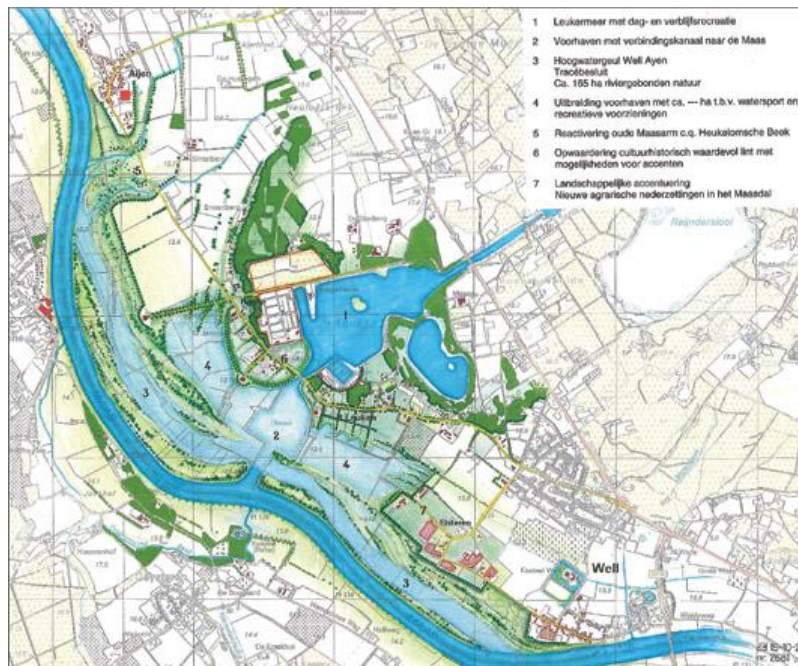
De doelstelling is het centrumgebied te transformeren van een gedateerde parkeerplaats met daaromheen een beperkt winkelaanbod naar een gebied met een plezierig verblijfsklimaat en een breder aanbod. Kortom een hart voor de gehele gemeente Bergen dat bindt en boeit!

Met de realisatie van de nieuwbouw van 1750m² commerciële voorzieningen en 17 sociale huurappartementen wordt het centrum vormgegeven. In 2014 bezit Bergen 3 volledig gemoderniseerde supermarkten. Uniek voor de schaal van onze gemeente. Met de bouw van de Landmark / toren krijgt het centrumgebied een passende afronding.

De maximale betrokkenheid van stakeholders staat centraal binnen het project, wat heeft geleid tot een groot maatschappelijk draagvlak. Ook de bestaande ondernemers binnen het centrumgebied zijn enthousiast en werken aan plannen om hun bestaande panden op te waarderen. Deze contacten met de ondernemers vormen de opmaat tot een vorm van duurzaam beheer van het centrumgebied in combinatie met centrummanagement, met de mogelijkheid om een ondernemersfonds op te richten. Hierbij is het instellen van reclamebelasting een mogelijke financieringsvorm, mits er voldoende draagvlak bestaat bij de ondernemers.

De investeringen aan het project Mosaïque van ruim 14 miljoen euro (de gemeente heeft met een investering van ruim 3 miljoen euro meer dan 11 miljoen euro extern kapitaal kunnen aantrekken) zijn in onze ogen dan ook een prachtige impuls voor Bergen. De impuls die hiervoor gegeven wordt aan de werkgelegenheid is, zeker in deze tijd, niet te onderschatten.

Maaspark Well

Alle gemeentelijke voorzieningen kosten geld en dit geld moet ook verdiend worden. Daarom investeert de gemeente, zonder eigen middelen, ruim 7 miljoen euro in de duurzame recreatieve ontwikkeling Maaspark Well. Een investering die op termijn moet leiden tot werkgelegenheid in de orde van grootte van 100 tot 300 FTE. De gemeente Bergen is een prachtige groene gemeente met een enorm recreatief potentieel. Dit potentieel moet ontsloten worden. Vaak letterlijk door aanleg van een toeristisch recreatieve infrastructuur waar ondernemers op aanhaken. Ons fietsknooppunten netwerk is een voorbeeld van een infrastructuur waarlangs allerlei initiatieven zijn ontstaan.

Maaspark Well vormt de grootste investering in ons grootste recreatief gebied. Om deze ontwikkeling te realiseren heeft de gemeente afspraken met andere overheden gemaakt over de gebiedsontwikkeling en een overeenkomst gesloten met een zandwinner. Zonder de opbrengst uit deze zandwinning was een investering als deze niet mogelijk. Door te investeren in het gebied toont de gemeente zich naar ondernemers als een betrouwbare partner vooral voor de ontwikkelingen met een lange looptijd. Zij laat door standvastigheid naar andere overheden zien dat zij visie en bestuurskracht heeft om ook bij grote ontwikkelingen met een langere doorlooptijd koersvast te handelen.

Dit vertrouwen is noodzakelijk omdat alleen op die wijze ondernemers overgehaald kunnen worden te investeren in onze gemeente. Voor de komende raadsperiode wordt hard gewerkt aan de voorbereiding en gedeeltelijk uitvoering van:

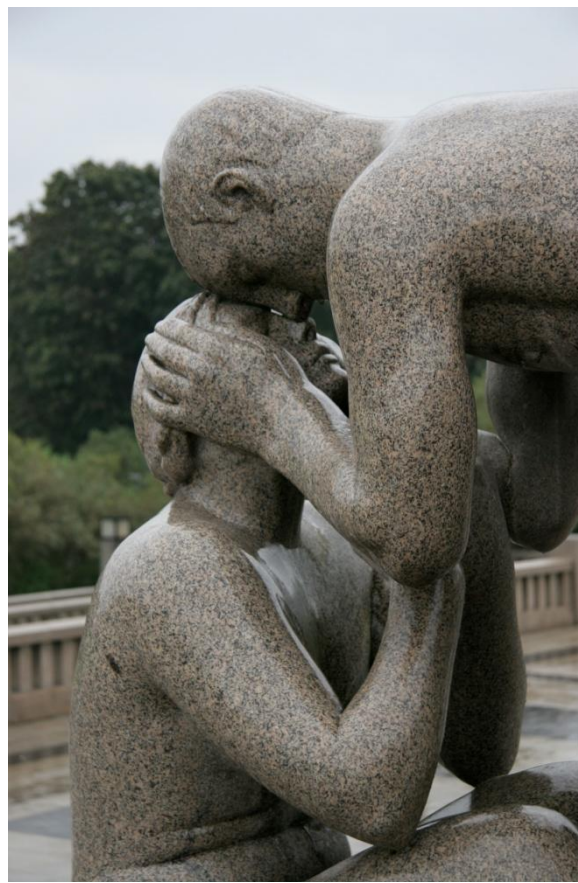
- de aanleg van de 'waterboulevard' (de verbinding van Maas tot Maasduinen) en het 'rondje plas';

- de aanleg en verbetering van de hoofdinfrastructuur van Maaspark Well met aansluiting op de N271;
- de optimalisatie van het Leukermeer en haar oevers;
- de recreatieve verbindingen naar Well, Aijen en het Heukelomse beekgebied.

Voor de komende raadsperiode willen we de volgende zaken realiseren:

- het stimuleren en scheppen van werkervaringsplaatsen en leerwerkplekken;
- onze lokale bedrijven aanspreken op stagemogelijkheden voor jongeren;
- aandacht voor een actief minimabeleid met speciale aandacht voor ouderen en mensen die langdurig uitkeringsafhankelijk zijn;
- blijvende ondersteuning (financieel) van de Vincentiusvereniging en de voedselbank;
- het speerpunt “ondernemen met de natuur” en “Sociale Cohesie” verder uitwerken met een activiteitenprogramma 2014-2018 en een investeringsprogramma;
- binnen dit speerpunt het onderdeel recreatie en toerisme verder positioneren (promotie, verdere ontwikkeling fiets- en wandelpaden);
- project Mosaique afronden zonder aantasting van de kwaliteit;
- nagaan of er voor de instelling van een ondernemersfonds voldoende draagvlak bestaat (mogelijk via de invoering van reclamebelasting);
- onverkort vasthouden aan de ontwikkeling, financiering en stimulering van het gebied Maaspark Well.

6. Bergen en haar ruimtelijke en economische omgeving

In de afgelopen jaren is een grote slag gemaakt in het moderniseren van al onze bestemmingsplannen. Deze zijn inmiddels nagenoeg allen afgerond. Hiermee hebben we een juridisch kader geschapen wat flexibel en bij de tijd is. Toekomstige ontwikkelingen zijn goed inpasbaar binnen de grenzen die de juridische context biedt.

Hierdoor is het goed mogelijk voor onze ondernemers om zich verder te ontwikkelen met bijvoorbeeld passende kleinschalige nevenactiviteiten in vrijkomende agrarische bebouwing. Op deze manier ontstaat een win-win situatie. Versterking van de economische kracht van de ondernemer gaat hand in hand met de versterking van de kwaliteit van de natuurlijke omgeving.

Het is vooral de agrarische sector die verantwoordelijk is voor de kwaliteit van ons buitengebied; een sector die een belangrijke bijdrage levert aan de nationale en lokale economie. De uitvoering daarvan is alleen mogelijk bij een renderende bedrijfsvoering. Dat is niet gemakkelijk in een omgeving waarin een van de productiefactoren, de grond, in omvang aanmerkelijk afneemt door tal van projecten in het kader van hoogwaterveiligheid, toerisme en recreatie en natuurontwikkeling. De prijs van de schaarser wordende grond wordt steeds hoger; dat baart ons zorgen. Wij zijn van mening dat de grenzen daarvan momenteel zijn bereikt en dat (kwalitatieve) natuurontwikkeling binnen de huidige daarvoor bestemde terreinen dient plaats te vinden. Bovendien moet de landbouw een rol spelen bij het beheer van natuurterreinen als mogelijkheid om het bedrijfsresultaat te verbeteren. Wij vinden dat een evenwicht moet worden nagestreeft tussen de ruimtelijke hoofdfuncties van het buitengebied: een duurzame agrarische sector, toerisme en recreatie, nieuwe passende economische bedrijvigheid en natuurontwikkeling.

Nieuwe bedrijfsvestiging kan beperkt plaatst vinden in het Landbouw Ontwikkelings Gebied (LOG). Nadat er zich vier bedrijven hebben gevestigd zal de raad deze ontwikkeling evalueren en besluiten of zich nog een aantal bedrijven kunnen vestigen. Vanzelfsprekend dienen alle nieuwe bedrijven en bestaande bedrijven die uitbreiden te voldoen aan de actuele wettelijke milieu-eisen. Wij zijn ons ervan bewust dat bedrijfsuitbreiding kan en moet leiden tot milieuwinst.

In Tuindorp kan de glastuinbouw zich ontwikkelen. Het is de vraag of de visie die destijds is vastgelegd, momenteel nog beantwoordt aan de behoefte van die sector. Daarnaast zien we dat andere kleinschalige initiatieven worden belemmerd. Tijd om samen met de tuinbouwsector de bestaande visie te herijken.

De gemeente faciliteert het MKB door de ontwikkeling van Mosaïque, de zorg voor een adequaat bedrijventerrein, en de ruimte voor ondernemerschap in de kernen, waarbij er ruimte is voor kleinschalige hoogwaardige bedrijvigheid. De focus ligt zoals gezegd op "Ondernemen met de Natuur". We nodigen alle ondernemers uit na te denken over de invulling daarvan. Wij willen de verschillende sectoren verbinden om elkaar te inspireren en te versterken door een platvorm in te richten. Binnen de toeristische sector, op de Flammert en in de agrarische sector kennen we dat al, maar de verbinding ontbreekt.

In paragraaf 9 gaan we in op de gemeentelijke dienstverlening. In deze paragraaf wijden we ook aandacht aan het versterken van de dienstverlening aan onze ondernemers. Meestal weten deze ondernemers de gemeente te vinden. Toch lijkt het goed om de ondernemers verder te ondersteunen door het verder uitbouwen van één ondernemersloket en het benoemen van diverse ondernemerscontactfunctionarissen. Dit werkt bijvoorbeeld goed, blijkt uit ervaring, bij de ondernemers op het gebied van recreatie en toerisme. Ook voor de andere beleidsvelden is dit relevant. De ondernemer heeft dan één aanspreekpunt en hoeft niet te shoppen per onderwerp.

Bergen kent voor al haar kernen een gevarieerd woningaanbod waarbij het ook in de toekomst in alle kernen mogelijk moet zijn om woningen te bouwen voor de autonome ontwikkeling. Met de mogelijkheid voor (starters-)woningen in Well lijken er voldoende potentiële bouwlocaties in alle kernen aanwezig. Wel moeten we in Nieuw Bergen oog houden voor het kunnen realiseren van levensloopbestendige woningen. Het is dan ook onwaarschijnlijk dat we planmatig willen bouwen buiten de contouren. Middels toepassing van het Limburgs Kwaliteits Menu kan, ook bij een zeer terughoudend beleid, maatwerk worden geleverd. Dat kan nodig zijn om bijvoorbeeld een kwalitatieve winst te kunnen behalen in het buitengebied. In het kader van de nieuw te ontwikkelen POL zullen wij met de gemeenten in Noord Limburg afspraken maken over de kwalitatieve- en kwantitatieve woningbouwontwikkeling.

In het buitengebied heeft de gemeente middels een aanlegvergunningstelsel gereedschap in handen om de geomorfologie te beschermen. Binnen de bebouwde kom kan dat slechts ten dele; immers daar waar een woonbestemming geldt, is geen aanlegvergunning nodig. Toch willen wij bezien op welke wijze de ontstaansgeschiedenis van onze gemeente (rivierduinen) ook binnen de bebouwde kom kan worden beschermd.

Wij zien graag initiatieven vanuit Coöperatief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Daar waar we jaren gericht zijn geweest op kwantiteit is kwaliteit en het leveren van maatwerk aan de orde. De woningbouw anno 2014 heeft daarnaast oog voor duurzaamheid en diversiteit. Evenwichtige woningbouw gericht op de verschillende doelgroepen (starters, ouderen) met als voorbeeld het combineren van bouwen met elementen van zorg, zoals via het bouwen van meer generatiewoningen. Het blijft van belang om met de woningcorporatie hierover prestatieafspraken te maken, waarbij de focus ook is gericht op voldoende betaalbare huurwoningen. Investeren in energiebesparende maatregelen is daarbij een instrument.

De inrichting van de openbare ruimte, en vooral als het gaat om aanleg en onderhoud van wegen en bermen, de realisatie van veiligheidsmaatregelen die voortvloeien uit een nieuw vast te stellen GVVP (Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan) en de aanleg van vrijliggende fietspaden (Siebengewald-Afferden en de Twistedenerweg) zijn belangrijk voor de veiligheid van onze inwoners en de toeristische ontwikkeling en vragen om uitvoering. We noemen daarbij o.a. de Hoenderstraat in Well, de Kruisstraat ter hoogte van de Schaak in Wellerlooi,

de verlichting op de Nieuweweg in Siebengwald en de 50 km-zone op de N271 ter hoogte van Well.

Met betrekking tot de grond- en pachtprizen hanteren wij de landelijk vastgestelde normen. Wij willen erop toezien dat de beschikbaargestelde pachtgronden conform de afgesloten overeenkomst worden gebruikt.

Voor reststroken bij particulieren is afgelopen jaar al ingezet op participatie van bewoners. Bij verkoop of huur hanteren we redelijke prijzen. Grondverkoop aan de burger is voor onze gemeente geen melkkoe.

De gemeente Bergen onderkent het belang van duurzaamheid en betreft dit aspect bij haar beslissingen. In september 2013 is door een groot aantal partijen waaronder de rijksoverheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties, financiële instellingen en de VNG, het Energieakkoord voor duurzame groei (SER Energieakkoord) ondertekend. Wij ondersteunen de landelijke ambities zoals verwoord in het SER Energieakkoord. De in het SER Energieakkoord genoemde doelen en maatregelen willen we behalen door waar mogelijk in regionaal verband samen te werken. De maatregelen uit het sociaal akkoord zijn onder andere gericht op woningbezitters en duurzame energieopwekking.

Afval

In februari 2014 is het afvalbeleidsplan gemeente Bergen 2014 – 2018 door de Raad vastgesteld. In het beleidsplan zijn voorstellen opgenomen om te komen tot een verbetering en optimalisering van de afvalinzameling. De gemeente Bergen heeft een goed afvalscheidingresultaat en wil dit behouden en daar waar mogelijk verbeteren. De trend naar de toekomst is zoveel mogelijk herbruikbare afvalfracties gescheiden inzamelen (indien mogelijk clustering van een aantal afvalfracties) waardoor de hoeveelheid restafval geminimaliseerd wordt.

In het afvalbeleidsplan is een aantal voorstellen opgenomen die de komende jaren nader uitgewerkt gaan worden:

- onderzoek naar de mogelijkheid om meer GFT-afval uit het restafval te halen;
- kledinginzameling in zijn geheel opnieuw bezien;
- droge componenten zoveel mogelijk gescheiden inzamelen;
- inrichting milieupark afstemmen op aanbod en vraag;

Riolering & Water

In het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan en het Afvalwaterakkoord worden de principes van duurzaamheid concreet gemaakt. In grote lijnen betekent dit het voorkomen of

verminderen van de vervuiling van de leefomgeving, maar ook het klimaatbestendig inrichten hiervan. Om draagvlak bij de burger en bedrijven te creëren is het ook noodzakelijk om de bewustwording hiervan verder te vergroten.

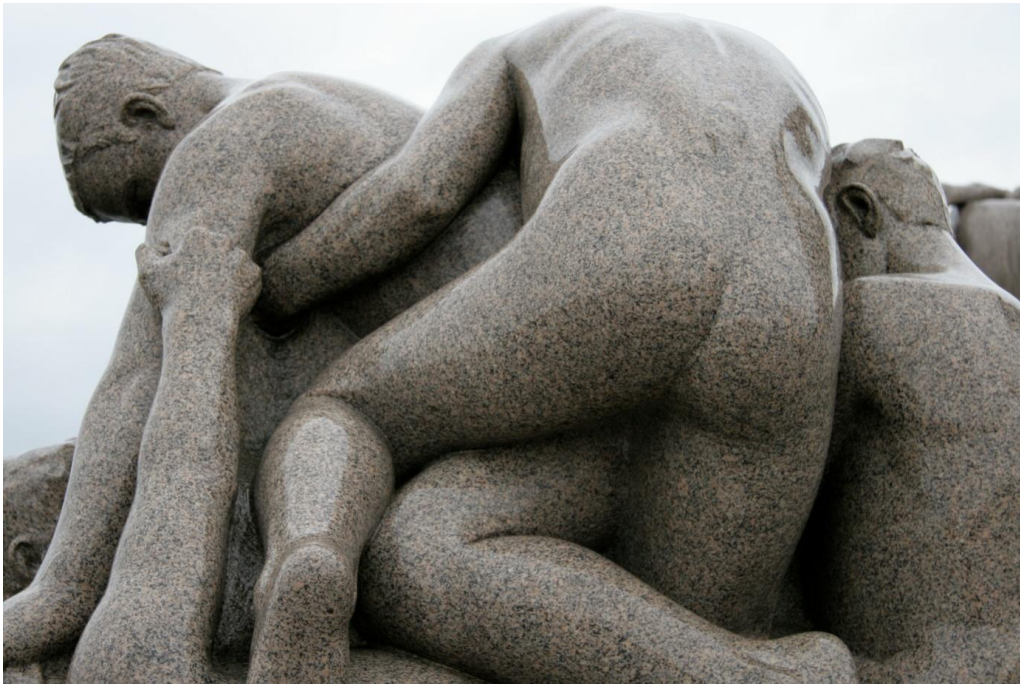
Concrete maatregelen om hier uitvoering aan te geven in de komende periode zijn onder andere het invoeren van een gedifferentieerde rioolheffing; het invoeren van een stimuleringsregeling voor het afkoppelen van regenwater van de riolering; het afkoppelen van regenwater van openbare gebouwen; het scheiden van rioolaansluitingen op de Flammert; het aanleggen van regenwaterinfiltratie riolering in het centrumplan Mosaïque; het op orde brengen van de watergangen in het buitengebied en het aanbrengen van voorzieningen bij riooloverstorten. Al deze maatregelen dragen bij aan een vermindering van overstorten van rioolwater op het oppervlaktewater en dus een betere kwaliteit van het water. Maar ook minder wateroverlast en daardoor ook minder gezondheidsrisico's en minder risico op schades.

Regionale samenwerking op het gebied van riolering en water wordt concreet gemaakt door actieve bestuurlijke en ambtelijke deelname in het Waterpanel Noord. Door middel van diverse projectgroepen wordt concrete kennis en ervaring uitgewisseld en waar zinvol zaken gezamenlijk opgepakt. Het doel van deze samenwerking is het faciliteren van kennisuitwisseling, het verminderen van de kwetsbaarheid en uiteindelijk het realiseren van kostenbesparingen in de afvalwaterketen.

Voor de komende raadsperiode willen we de volgende zaken realiseren:

- blijven inspelen op ontwikkelingsbehoeften ondernemers;
- uitbouwen van één ondernemersloket en het aanwijzen van diverse ondernemerscontactfunctionarissen;
- het oprichten van een MKB-platform;
- vormgeven van een gevarieerd woningaanbod met aandacht voor de diverse doelgroepen en aspecten zorg en duurzaamheid;
- de aanleg van vrijliggende fietspaden Afferden-Siebengewald en langs de Twistedenerweg in Wellerlooi;
- versteviging van de bermen aan de Kruisstraat ter hoogte van de Schaak in Wellerlooi;
- opknopbeurt van de Hoenderstraat in Well;
- verbetering openbare verlichting Nieuweweg in Siebengewald;
- realisatie 50 km –zone N271 ter hoogte van Well;
- evaluatie LOG-gebied;
- herijking visie Tuindorp;
- stimulering energiebesparing huishoudens;
- onderzoek naar de mogelijkheid om meer GFT-afval uit het restafval te halen;
- kledinginzameling in zijn geheel opnieuw bezien;
- droge componenten zoveel mogelijk gescheiden inzamelen;
- inrichting milieupark afstemmen op aanbod en vraag;

- invoeren van een gedifferentieerde rioolheffing;
- invoeren van een stimuleringsregeling voor het afkoppelen van regenwater van de riolering;
- afkoppelen van regenwater van openbare gebouwen;
- scheiden van riolaansluitingen op de Flammert;
- aanleggen van regenwaterinfiltratie riolering in het centrumplan Mosaïque;
- op orde brengen van de watergangen in het buitengebied en het aanbrengen van voorzieningen bij riooloverstorten.

7. Communiceren op transparante wijze

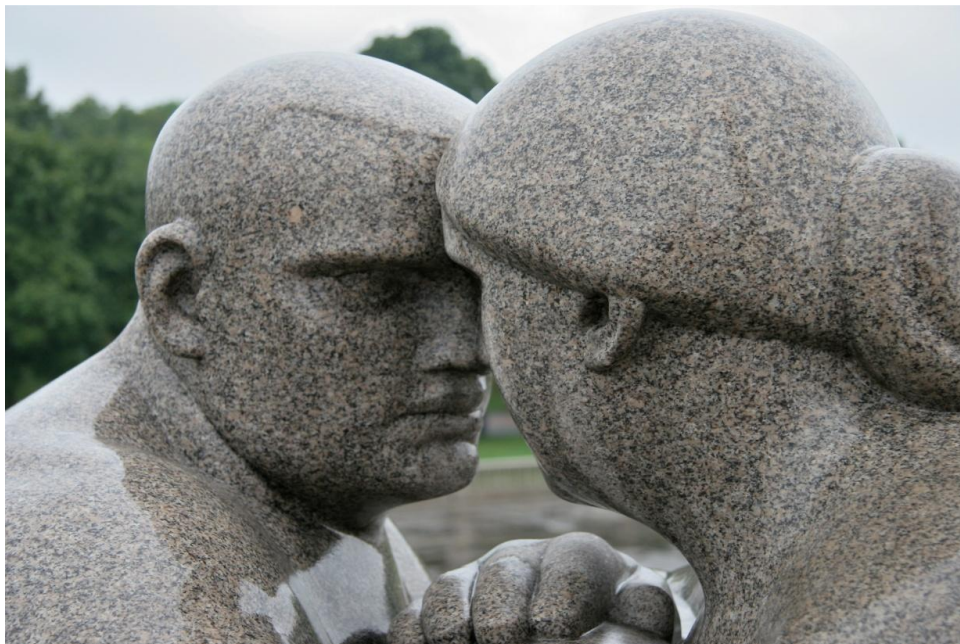
In hun advies hebben de informateurs diverse opmerkingen gemaakt die we graag overnemen : zorgen voor een open en transparante bestuurscultuur en een respectvolle communicatie.

Bij het nemen van moeilijke besluiten is het duidelijk dat niet iedere partij een dergelijk besluit begrijpt, ondersteunt of accepteert. Hier ligt een belangrijke rol voor de nieuwe coalitiepartijen. Ook in deze nieuwe raadsperiode zijn soms controversiële besluiten te verwachten. Zo heeft de gemeenteraad bijvoorbeeld bij de vaststelling van de begroting 2014 enkele bezuinigingsmaatregelen genomen, die de komende periode moeten worden uitgevoerd.

Nog belangrijker is in het besluitvormingsproces een volwaardige betrokkenheid van burgers, verenigingen en andere belanghebbenden te borgen. Zo zijn de dorpsraden belangrijke sparringpartners bij zaken die in de kernen spelen, is de WMO/WWB raad dé gesprekspartner als het bijvoorbeeld over ontwikkelingen in het participatiebeleid gaat en spreken ondernemers actief mee bij het vormgeven van de nota economisch beleid. Burgerparticipatie als uitgangspunt bij de communicatie.

Naast betrokkenheid is het ook relevant om het politieke besluitvormingssysteem te herijken. We kennen nu het systeem van voorbereidende commissievergaderingen en de daarop volgende raadsvergadering. Burgers spreken amper in of komen vaak pas op het eind van het traject aan bod; en juist die burger willen wij meer betrekken bij de besluitvorming. Graag willen we in overleg met de vier politieke partijen bezien of dit huidige systeem verbetering behoeft. We hoeven hierbij het wiel niet uit te vinden. Andere gemeenten laten tal van geslaagde en minder geslaagde voorbeelden zien. Wij zien hier een centrale rol weggelegd voor de griffier.

Daarnaast zien we dat in toenemende mate de sociale media een rol spelen in de communicatie tussen de inwoners en de gemeente. Hoog tijd om het communicatiebeleid daarop te toetsen en zonodig te herzien.

Voor de komende raadsperiode willen we de volgende zaken realiseren:

- volwaardige betrokkenheid van burgers, verenigingen en belanghebbenden borgen;
- in samenspraak met alle politieke partijen discussiëren over de gewenste opzet van het besluitvormingsproces. Hiervoor medio 2014 een aparte brainstormsessie plannen, waarbij goede voorbeelden van andere gemeenten in beeld zijn gebracht;
- jaarlijks een evaluatiemoment inbouwen om af te stemmen hoe we om zijn gegaan met elkaar;
- communicatiebeleid met name t.a.v. het gebruik van sociale media actualiseren.

8. Het geld

Bergen is een financieel gezonde gemeente. Onze reservepositie en weerstandsvermogen zijn goed. Onze burgers betalen, in verhouding met de andere Limburgse gemeenten, lage gemeentelijke belastingen. In de afgelopen jaren zijn enkele forse investeringen gepleegd. Denk aan de infrastructuur en het project Mosaïque.

Voor de komende periode willen we financieel gezond blijven en de lasten voor onze burgers beperkt houden. Ondanks het wenspakket van deze coalitie en de noodzakelijke investeringen, een in onze ogen haalbare opdracht. We zullen daarbij vooral aandacht moeten besteden aan derde geldstromen. Wij willen maximaal profiteren van mogelijke subsidies op provinciaal maar ook op euregionaal niveau.

Vorig jaar is bij de begrotingsbehandeling besloten om de tarieven van de OZB met jaarlijks 5% (exclusief inflatie) te laten stijgen voor dit en komende jaren. Deze keuze was op zich goed verdedigbaar.

De begroting werd hiermee ook meerjarig sluitend gemaakt.

We zien gelukkig om ons heen de eerste tekenen van herstel van de Nederlandse economie. De bedrijvigheid trekt aan, huizen worden weer verkocht en er ontstaat her en der weer ruimte voor arbeidsplaatsen.

Voor de inkomsten van de gemeentelijke huishouding zijn we in hoge mate afhankelijk van de inkomsten die we krijgen van het Rijk via het gemeentefonds. We hebben diverse jaren forse kortingen gezien en vanaf 2015 komen de decentralisatietaken (met minder budget) naar gemeenten toe.

De effecten van de decentralisaties worden via de mei- en septembercirculaire bekend gemaakt. Mochten nieuwe ombuigingen noodzakelijk zijn dan kiezen wij ervoor de burgers en verenigingen zoveel mogelijk te ontzien, de kwetsbaren te beschermen en het “stapelen” van negatieve effecten te voorkomen.

Voor de komende raadsperiode willen we de volgende zaken realiseren:

- blijvend aandacht voor subsidiemogelijkheden als geldstroom;
- voor zowel de afvalstoffenheffing als het rioolrecht is kostendekkendheid het uitgangspunt. Concreet houdt dit in dat op basis van de huidige inzichten en noodzakelijke investeringen het tarief voor (gedifferentieerd) rioolrecht komende jaren licht zal stijgen en dat van de afvalstoffenheffing zal ongeveer gelijk zal blijven (behoudens inflatiestijging);
- bij de begroting 2015 besluiten of de geplande verhoging van de OZB (5%) verlaagd kan worden;
- hiervoor een onderzoek instellen naar de mogelijkheden om bestaande reserves en voorzieningen qua omvang opnieuw te wegen;

- invulling geven aan beide speerpunten (ondernemen met de natuur en sociale cohesie) ten aanzien van inhoud (actieprogramma), verdeling van beschikbare middelen over beide speerpunten en investeringvolume;
- hierbij tevens bepalen of het totale budget aanpassing behoeft;
- de mogelijke vrijval van budgetten hierboven genoemd gebruiken als buffer voor de risico's rondom de decentralisatieopgaven, voor investeringen in bepaalde voorzieningen en het aanpassen van de belastingdruk;
- nieuwe wensen die extra budget vragen in eerste instantie bekostigen door bestaand beleid te heroverwegen. Lukt dit onvoldoende dan is een stijging van de OZB een overweging.

9. Bergen en de regio

Regionale samenwerking is een must. Zeker met de komst van de decentralisatieopgaven. Het rapport van de commissie van Geel (maart 2014) onderstreepte nogmaals de noodzaak tot samenwerking.

Vorig jaar koos de gemeenteraad er nadrukkelijk voor om de samenwerking op strategisch niveau vooral te zoeken in de samenwerking binnen de regio Venlo-gemeenten. Deze samenwerking zien we bijvoorbeeld nu ook gestalte krijgen binnen de al genoemde decentralisaties.

Ook koos de gemeenteraad ervoor om op tactisch en operationeel niveau de samenwerking te richten op de gemeenten Venlo, Beesel en Peel en Maas. Met de aantekening dat de bestaande samenwerkingsverbanden gewoon door lopen. Denk bijvoorbeeld aan onze samenwerking binnen RUD-verband en BsGW

Enkele jaren geleden hebben we in samenspraak met de gemeenten Mook en Middelaar en Gennep geïnvesteerd in het project Regiovisie. Een aantal belangrijke projecten is hieruit gerealiseerd. Ook heeft een aantal ondernemers zich verenigd in de "Smaakparels" in de top van Limburg. Gelet op de bereikte resultaten willen we deze samenwerking graag continueren. Bij de kadernota (juni 2014) maken we hier ook graag geld voor vrij.

Samenwerking is geen doel op zich, maar een middel om kwetsbaarheid te beperken en om efficiency te bevorderen. Wel is het goed om bij alle (nieuwe) vormen van samenwerking oog te hebben voor de betrokkenheid en zeggenschap van de gemeenteraden. De democratische controle is dus wel een vereiste. We willen dan ook dat bij nieuwe vormen van samenwerking dit aspect integraal onderdeel uitmaakt van een voorstel / besluit. Dit alles vanuit de gedachte dat de samenwerking het belang van onze inwoners versterkt.

Het blijft op het gebied van samenwerking niet bij de regionale schaal. Gelukkig slagen we er in ook op provinciaal gebied, maar ook grensoverschrijdend met onze Brabantse en Duitse burens meer en meer de samenwerking te vinden. In het belang van een sterke verankering van Bergen in onze regio, met de blik naar buiten.

De jumelage met Miloslaw (Polen) willen we evalueren. De contacten die 25 jaar geleden begonnen hebben mooie resultaten opgeleverd. Inmiddels heeft Europa en haar gemeenschappen een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Polen is een welvarend lid aan het worden binnen de EU. De vraag is dus legitiem of de behoefte aan (bestuurlijke) contacten niet een andere dimensie heeft gekregen. Het is dus verstandig om met de gemeente Miloslaw en beide Polencomité's in gesprek te gaan over de toekomst van deze jumelage. Er zal vooruitlopend daarop voor 2017 geen sprake zijn van een verlaging van de subsidie voor het Polencomité.

Voor de komende raadsperiode willen we de volgende zaken realiseren:

- bij de behandeling van de begroting 2015 een evaluatie van de bereikte resultaten rondom de samenwerking op strategisch, tactisch en operationeel niveau;
- de samenwerking met Brabantse en Duitse gemeenten verder uitbouwen;
- de samenwerking van het project Regiovisie voortzetten;
- de jumelageband met Miloslaw (Polen) heroverwegen.

10. De gemeente

We sluiten af met de paragraaf “de gemeente”. Bewust. Waar we in het verleden uitgingen van “de maakbare” samenleving, waarbij gemeenten vooral aanbod gestuurd werkten, is de kanteling (ook beschreven in de paragraaf 3) ook in de gemeentelijke organisatie en bij het bestuur merkbaar.

We hebben enkele jaren geleden geïnvesteerd in een mooi en functioneel Klant Contact Centrum (KCC). We werken steeds meer vraag gestuurd. De openingstijden stemmen we af op de vraag. Het op locatie (bij burger of ondernemer aan huis) afhandelen van vragen vraagt nog een verdere uitbouw. De dienstverlening aan onze burgers moet gewoon goed zijn. De verdere doorvoering van digitalisering krijgt hierbij verder gestalte.

Meer en meer zoeken we de samenwerking. Dit juichen we toe. Dit bevordert de efficiency, vermindert de kwetsbaarheid en bespaart kosten.

Afgelopen jaren zijn de taakstellende bezuinigingen gerealiseerd. Ook voor komende jaren zijn er weer personeelsbezuinigingen ingeboekt. Gelet op de komende decentralisaties is het verstandig om zorgvuldig om te gaan met eventuele nieuwe taakstellende bezuinigingen op gebied van personeel. We constateren een hoge werkdruk en willen geen onrealistische en onverstandige keuzes hierbij maken.

Toch is het, mede gelet op de veranderende rolopvatting van de overheid, noodzakelijk om te bezien of een verdere besparing op de kostenpost personeel mogelijk is. De belastingsamenwerking met BsGW (Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen) heeft bijvoorbeeld tot een grote besparing geleid, zonder in te boeten op kwaliteit. Een nadere studie op dit gebied verwachten we voor de kadernota 2015 (medio 2015) te behandelen.

Het bestuur (college en raad) heeft respect als leidraad van haar handelen. De burgers betrekken we in een vroegtijdig stadium bij de vormgeving van beleid. Dit vergt soms ook een omslag in denken (zie verder paragraaf “Communicatie”).

Voor de komende raadsperiode willen we de volgende zaken realiseren:

- verdere uitbouw van de dienstverlening op het gebied van vraaggericht werken, het op locatie werken (bij burger en ondernemer thuis) en openingstijden afstemmen op de vraag;
- onderzoek doen naar verdere besparingsmogelijkheden op personeelskosten, waarbij de dienstverlening ten minste gelijk blijft;
- dit onderzoek bij de kadernota 2015 (medio 2015) aanbieden;

- respect naar de burgers en naar elkaar toe (bestuur) is de leidraad bij ons handelen.

Aldus overeengekomen en aansluitend ondertekend op 6 mei 2014.

Namens de CDA fractie:

Namens de PK fractie:

Jacob Knoops

Jos Valckx